

Mikä on arkkitehtuurin merkitys?

Kysymyksiä Eduskunnan puhemiehelle ja pääministerille

Suomessa on tehty viime vuosina arkkitehtuuria, muotoilua, taidetta, rakentamista ja rakennusperintöä koskevat valtioneuvoston periaatepäätökset. On arvokasta, että valtiovalta haluaa vahvistaa näiden alojen asemaa, mutta miten turvataan hienojen tavoitteiden toteuttaminen, ettei ohjelmien sisältö jäisi pelkiksi julistuksiksi. Arkkitehti-lehti kysyi kahdelta valtakunnan johtavalta poliittiselta vaikuttajalta, Eduskunnan puhemies Paavo Lipposelta ja pääministeri Matti Vanhaselta näkemyksiä arkkitehtuuripoliittisen ohjelman merkityksestä ja tulevaisuudesta.

1 Valtioneuvosto hyväksyi Suomen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman vuoden 1998 lopussa. Ohjelma on saavuttanut laajaa kansainvälistä huomiota ja toiminut mallina useille muille maille. Miten näette ohjelman merkityksen suomalaisen yhteiskunnan kehittämisessä ja rakentamisessa?

2 Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa muun muassa kulttuuriperinnön vaalimista sekä suunnittelun ja rakentamisen laatua ja kulttuurillista arvoa. Miten voitaisiin nykyistä paremmin turvata arkkitehtoninen laatu ja kulttuurinäkökulma rakentamisessa?

3 Millaisena näette hyvän arkkitehtuurin merkityksen kaikille suomalaisille ja maaillemme kansainvälisesti? Miten korkealuokkaisen arkkitehtuurin osuutta ympäristössämme voitaisiin lisätä?

4 Mitä arkkitehtuuri merkitsee Teille itsellenne?

Harri Hautajärvi

Eduskunnan puhemiehen Paavo Lipposen vastaukset:

1 Suomalainen arkkitehtuuri on laajasti tunnettu ja tunnustettu kansainvälisesti jo viime vuosisadan alkupuolelta lähtien ja sen korkea taso on osaltaan vahvistanut Suomen mainetta modernina koulutukseen, kulttuuriin ja kansalaisten hyvinvointiin panostavana maana. Tämä on merkittävä voimavara ja peruspääoma nykyisessä tilanteessa, jossa tieto, innovaatiot ja osaaminen ovat nousemassa keskeisiksi hyvinvoinnin ja talouden turvaajiksi.

Valtioneuvoston vuonna 1998 hyväksymä arkkitehtuuripoliittinen ohjelma toi rakennetun ympäristön kehittämis- ja hoitokysymykset poliittiseen keskusteluun ja antoi arkkitehtuuripolitiikalle konkreettisen sisällön.

Ohjelma kirjasi ylös hyvän rakennetun ympäristön keskeiset kehittämis- ja ylläpito-toimenpiteet ja onnistui tiivistämään ne 24 toimenpiteeksi, jotka pääosin kohdistettiin julkisille toimijoille. Ohjelman eräänä keskeisenä pyrkimyksenä on edistää korkealaatuisen rakennetun ympäristön merkityksen ymmärtämystä kotimaisessa päätöksenteossa ja talouselämässä. Suomi on pieni maa ja resurssimme ovat rajalliset. Kovassa kilpailussa omien vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen on välttämätöntä.

Ohjelmassa on kolme vahvaa tendenssiä: osallistumisen ja tiedon lisääminen, ympäristön

laatua takaavien veloitteiden synnyttäminen sekä asiantuntijuuden ja asiantuntijainstanssien vahvistaminen.

Rakennettu ympäristö on jokapäiväisen elämämme kehys, ja sen laatu heijastuu meihin monin tavoin. Maamme kansallisvarallisuudesta rakennukset muodostavat puolet ja vuotuisesta energiankulutuksesta rakennusala käyttää 40 %. Tämä tosiasia antaa painoarvoa koko rakennussektorille ja korostaa kestävän laadun merkitystä. Uuden maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena on ”järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys”. Hallitusmuotomme mukaan jokaisella on perusoikeus terveelliseen ympäristöön, mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon sekä vastuu ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä. Arkkitehtuuripoliittinen ohjelmatyö sekä valtion, alueiden että kuntien tasolla on eräs väline vaikuttaa näiden tavoitteiden tuomiseen konkreettisesti tasolle.

Korkeatasoisen elinympäristön tuottaminen kotimaassa on myös käyntikortti ja kilpailuetu kansainvälisillä markkinoilla.

2 Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valtiolle osoittamat laatuveloitteet ovat melko hyvin toteutuneet rakentamisen tasolla, hyvänä esimerkkinä muun muassa Senaatti-kiinteistöjen hankintapolitiikka ja laatu järjestelmät. Säästöjen tasolla sen sijaan on edelleen runsaasti poikkisektoraaalisia esteitä.

Tässä yhteydessä kannattaa tuoda esiin ensimmäiset paikalliset arkkitehtuuripoliittiset ohjelmat, jotka tehtiin Jyväskylään, Ouluun ja Itä-Suomen läänin. Iloa on myös pantava merkille viimeaikainen uusi kehitysvaihe, jossa useita kuntakohtaisia arkkitehtuuripoliittisia ohjelmia on pantu vireille. Muun muassa Helsinki, Vantaa, Kuopio ja Turku ovat aloittaneet oman arkkitehtuuripoliittisen ohjelmansa laatimisen.

Valitettavasti laatu tietoisuus ei ole kuitenkaan vielä yleistynyt rakentamisen johtotähdiksi. Edelleen toteutetaan halvimmalla tarjouksen menettelyjä vedoten muun muassa EU:n hankintasäädöksiin. Tämä koskee koko rakentamisen kenttää sekä suunnittelu- että toteutustasolla. Kuntien osalta tilannetta hämmäntää se, että ne ovat karsineet runsaasti omia työorganisaatioitaan ja siirtyneet palvelujen ostoon. Tämä vaatisi aivan uudenlaista osaamista hankintamenettelyjen kehittämisessä ja laadunvarmennuksessa.

Avoimien arkkitehtuurikilpailujen 130-vuotias perinne on Suomessa ollut eräs tärkeä laadun tuottamisen tae ja mallivaikuttaja. Korkeaan laatuun tähtäävien arkkitehtuurikilpailujen käytön lisäämistä painotetaan myös arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa. Tavoite on toteutunut parhaiten julkisella sektorilla ja suuremmissa kunnissa, mutta kilpailukäytännön ulottaminen maata kattavaksi, etenkin keskisuuriin ja pieniin kuntiin vaatii edelleen ponnisteluja.

Suomella on menestyksekkäs tausta suunnittelu- ja muotoiluosaamisessa, eikä tätä pääomaa kannata hukata. Suomi tarvitsee aktiivista arkkitehtuuripoliittikkaa, jos se jatkossakin haluaa mieltää itsensä arkkitehtuurin kärkimaaksi. Olisi erittäin tärkeää, että arkkitehtuuripoliittikan tekemisen ympärille kootaan riittävät sekä taloudelliset että poliittiset resurssit ja sen kehittäminen nähdään jatkuvana osana hallintokulttuuria. Hyvänä esimerkkinä toimii Hollanti, jossa usean ministeriön yhteistyön voimin arkkitehtuuria on määrätietoisesti edistetty näkyvin saavutuksin. Hollannissa nähdään erityisen tärkeäksi valistuneiden tilaajien tukeminen ja opastaminen, oli paikka sitten julkisesta tai yksityisestä toiminnasta. Kulttuu-

rinäkökulmaa painotetaan kaikessa rakentamisessa. Tänä päivänä hollantilaisia arkkitehteja kutsutaan suunnittelutehtäviin ympäri maailmaa.

Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman kenties näkyvimpiä jatkohankkeita ovat olleet valtakunnallisen rakennusperintöstrategian ja sen toteutusasiakirjojen valmistuminen sekä arkkitehtuuri-, rakentamis- ja muotoilualalla toimivien kansallisten organisaatioiden yhteinen hanke arkkitehtuurin ja muotoilun informaatiokeskuksesta – ARMIsta. Tarvitaan näkyvyyttä sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Suuret perinteet sekä arkkitehtuurissa että designissa velvoittavat.

3 Suomen maine modernina ja osaavana maana on levinnyt nopeasti. Suunnittelu- ja muotoiluala kokee, että tätä osaamista maassamme on. Nyt tarvitaan laajempaa tukea tämän osaamisen hyödyntämisen turvaamiseksi. Emme ole hyödyntäneet alkuunkaan täysimääräisesti arkkitehtuurin ja designin merkitystä Suomen asemalle maailman kulttuurissa.

Yhteiskunnassa muun muassa lisääntyvä koulutus on nostanut ihmisten tietoisuutta ympäristöstään. Kohentunut elintaso on puolestaan nostanut rakentamisen laatua. Tästä

huolimatta rakentamisen henkiseen potentiaalille, rakennustaiteelle, on jäänyt hyvin vähän tilaa. Tämän arvon puolustaminen ja todeksi näyttäminen on pitkälti jätetty tekijöiden omille harteille ja itsensä kustannettavaksi. Tilannetta vaikeuttaa se, että rakennuttaminen on siirtynyt yhä enenevässä määrin kiinteistön käyttäjiltä kiinteistösiioittajille, joille rakennuksen arvo on sen rahallinen tuottoarvo.

Uudet haasteet liittyvät koko rakennusalan kehittämiseen. Tulevaisuudessa rakentamisen ohella palveluihin sisältyy ylläpitoa, huoltoa ja korjaustoimintaa. Kiinteistöjen rahoittaminen ja omistaminen siirtyy siihen erikoistuneisiin, osittain kansainvälisiin yrityksiin, joiden palveluja myös julkinen taho käyttää.

Käynnissä oleva nopea muutos edellyttää uudenlaisia joustavia käytäntöjä sekä uudenlaisia luovia tilaajia ja toteuttajia. Rakentamisen kulttuurinäkökulman ja arkkitehtuurin aseman säilyminen vahvana nykyisessä markkinavetoisessa tuotantomallissa on sekä kansalaisten että Suomen valtion kannalta tärkeää.

Myös koulutuksen ja tutkimuksen tulisi tukea muutosta jo peruskoulutuksesta lähtien. Arkkitehtuurikasvatuksella ja rakennetun ympäristön kehittämiskysymyksillä tulisi olla kult-

Pääministeri Matti Vanhasen vastaukset:

1 Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman keskeinen missio on

- turvata rakennetun ympäristön kehittymistä tasapainoiseksi, esteettiseksi ja sosiaalisesti laadukkaaksi ja kaikkien kansalaisten tarpeet huomioon ottavaksi
- tukea rakennetun ympäristön kehitystä perustuslain ja uuden rakennuslain hengen mukaisesti siten, että kulttuurinäkökulman ja asiantuntemuksen arvostus säilyy ja vahvistuu kaikessa rakentamisessa ja sitä koskevassa päätöksenteossa.

Arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa todetaan, että rakennettu ympäristö on kansallisvarallisuutemme keskeinen osa. Se muodostaa yksinään siitä yli puolet, eli 57 %. Lisäksi todetaan, että itse ohjelman tavoitteena on edistää "rakennusperintömme vaalimista, rakennusvarantomme arvon ylläpitämistä ja lisäämistä, arkkitehtonisesti korkealaatuista uudisrakentamista sekä rakennusalamme kansainvälisen kilpailukyvyyn parantamista".

Uuden maankäyttö- ja rakennuslain sekä arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmistelu olivat samanaikaisia prosesseja. Niiden taustalla näkyy aktiivinen pyrkimys tukea Suomen kehitystä modernina, turvallisena yhteiskuntana, jossa avoin hallinto kohtaa kansalaisaktiiviteetin

ja jossa koulutukselle ja innovatiivisuudelle annetaan arvoa. Olin jäsenenä uutta maankäyttö- ja rakennuslakia valmistelleissa 1990-luvun toimikunnissa, joista jälkimmäinen onnistui lopulta työssään. Laki antaa kuitenkin vain tekniset puitteet ympäristömme suunnittelulle, arkkitehtuuripoliittisen ohjelman myötä tehtävä työ voi edesauttaa itse sisältöjen muodostumista korkealaatuiseksi.

2 Kansallismuseossa on avattu Art Nouveau nyt -näyttely, jonka avajaisissa kävin. Näyttely kertoo siitä, että hyvin suunniteltua ja tehtyä esitellään vielä sata vuotta myöhemminkin ympäri Eurooppaa. Tuosta ajasta kannattaisi ottaa jotain oppia.

Tämä korkealaatuinen arkkitehtuurin perinne on kuitenkin vaarassa heiketä, kun tai jos rakentamisen sallitaan kaventua pelkäsi liiketaloudelliseksi ja tekniseksi toiminnaksi. Kulttuurinen kestävyys on eräs keskeinen osa kestävästä kehitystä.

Lyhyen tähtäimen taloudellisessa ajattelussa saattaa helposti unohtua, että kulttuurinäkökulman niukkuus tai puute rakentamisessa voi antaa ulkopuolisille yleisemminkin huonon kuvan tietotaidoistamme.

Arkkitehtonisesta laadusta vastaavat raken-

nuttajat sen kautta kuinka tiukat reunaehdot ne asettavat. Mutta kyllä vastuuta on kaavoittajallakin. Olen saanut olla rakennuttamassa noin kahtakymmentä nuorille tarkoitettua vuokratilaa ja sen kokemuksen perusteella tiedän, että kaavat ovat usein hyvin kahlitsevia neliöhintarajojen ohella. Talosuunnitteluvaiheeseen ei kaavoissa jätetä kylliksi liikkumatilaa.

Kauhistelemme nyt, miten paljon 1960- ja 70-luvuilla purimme vanhaa. Juuri nyt Helsingin päättäjät joutuvat miettimään, miten arvostavat kansainvälisesti lähes ainutlaatuisiksi käynnystä Malmin lentokenttäaluetta. Aina on hyviä perusteita purkaa vanhaa uuden ja tehokkaamman tieltä. Tästäkin nyt Malmillakin on kyse. Vanhan suojele vaatii aina kulttuurin arvostusta – tätä arvostusta joko on tai sitä ei ole.

3 Arkkitehtuuri on erittäin laajalti arvostettu taidemuoto maailmalla ja sen saavutuksilla on laajat vaikutukset myös kaupunkien ja valtioiden maineeseen.

Kun ajattelemme omaa hyvinvointiamme ja elintasoamme, meillä ei ole kansakuntana varaa rakentaa huonompaa laatua kuin aikaisemmat sukupolvet. Kyse on myös kilpailukyvyntämme ja kansainvälisestä näkyvyydestämme. Laatua ei kuitenkaan tule rajata vain teknistaloudellisiin

tuurista ja taloudellista painoarvoaan vastaava rooli oppimisympäristöissämme. Lisäksi alan jatkokoulutusta sekä tutkimusta ja kehitystä tulisi tukea nykyistä merkittävämmillä panoksilla. Arkkitehtuurialan tutkimuksen kehittymistä ja rahoitusta on vaikeuttanut alan luonne tekniikan ja taiteen tutkimuksen välimaastossa.

Yllä kuvattujen muutosprosessien tukeminen ja arkkitehtuuripolitiikan vahvistaminen on samanaikaisesti sekä sivistystehtävä että taloudellisesta kilpailukyvystä huolehtimista.

4 Arkkitehtuuri ja kaupunkikulttuuri on tärkein harrastukseni. Erityisesti minua kiinnostaa jugend ja vuosisadan vaihe sekä barokki. Maata kiertäessäni tarkkailen ympäristöä, erilaisia rakennuksia ja yhdyskuntanäkymiä.

Paavo Lipponen

Pihla Meskanen

Pihla Meskanen

Jaana Räsänen

seikkoihin. Yhteisön ja yksilön kannalta yhtä tärkeitä ovat myös toiminnallinen, sosiaalinen ja esteettinen laatu.

Lähiympäristön toimivuus on mitä tärkeintä etenkin lasten ja nuorten kehityksen kannalta. Ei ole helppoa suunnitella ympäristöä siten, että se toimii polven korkeudeltakin katsoen. Ympäristön pitää tuntua tutulta ja turvalliselta, sen on oltava lapsen ja nuoren silmissä kotoisa paikka, josta aina löytyy tuki ja turva, siitä on tultava tuttu. Tämän saavuttamiseksi kopiokone ei voi olla suunnittelun väline vaan jokaisen kadunkulman ja korttelin on oltava oma ainutlaatuinen paikkansa, josta sen tunnistaa ja josta osaamme olla ylpeitä.

Tämän päivän Suomessa kuitenkin toteutetaan aivan liian usein raakaan hintakilpailuun perustuvia hankintamenettelyjä, joissa laatutavoitteet on jo tilauspyynnössä sivuutettu tai minimoitu. Ongelma koskee sekä kaavoitusta että uudisrakentamista, mutta mitä suurimmassa määrin myös rakennuskannan ylläpitoa ja korjaamista.

Yhdyskuntasuunnittelijoiden keskuudessa on pitkään puhuttu yhdyskuntarakenteen eheydestä. Pulmana on ollut, että sitä ei ole koskaan kunnolla määritetty tai sitä on aina yritetty ratkaista arvioimalla yhdyskuntarakennetta

ylhäältä kartasta rakenteen tiheyttä mittamalla. Oikeampi lähestymistapa olisi tarkastella eheyttä ihmisen päivittäisen ja viikottaisen elämänpiirin näkökulmasta. Tällöin ehyt yhdyskunta on sellainen, jossa muutaman kilometrin säteellä olisi kaikki viikon mittaan tarvittava. Se puoltaisi myös metropolialueen sisällä hajakeskittävää suunnittelua. Tähän meillä Suomessa on vielä mahdollisuuksia.

4 Arkkitehtuuri on ollut pitkään yksi läheisimmistä harrastuksistani. Kirjahyllyni sisältö kertoo sen. Itse uskon vahvasti siihen, mitä edellä jo kuvasin, että ihmisen lähin ympäristö, jossa hän viettää aikansa, vaikuttaa ihmisen kehitykseen. Ympäristö antaa virikkeitä ja panee miettimään. Ympäristö vaikuttaa myös käyttäytymiseen. Harmonisuutta kannattaa tavoitella elämässä, jossa ajan riento on nykyään monissa ammateissa kova. Rakennettu ympäristö luo pysyvät puitteet, jotka joko inspiroivat harmonisuuteen tai tylsistävät ikävyteen.

Matti Vanhanen

Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on luettavissa verkossa:
www.taiteenkeskustoimikunta.fi > valtion taidetoimikunnat > rakennustaidetoimikunta

Kuvat:

”Arkkitehtuurin ymmärtäminen on yksi osa kansalaistaitoa”, todetaan Suomen arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa. Maamme tunnetaan kansainvälisestikin yhtenä viime vuosikymmenien aktiivisimpana arkkitehtuurikasvatusprojektien ja -opetuksen kehittäjänä. Kuvat ovat Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin järjestämillä majanrakennusleireiltä.
Lisätietoa: www.arkkitehtuurikasvatus.fi

What is the significance of architecture?

Questions to the Speaker of the Finnish parliament and the Prime Minister

In recent years, the Council of State, Finland's government, has made a number of rulings of principle concerning architecture, design, art, building and the architectural heritage. The desire of the government authorities to reinforce these fields has been commendable, but how can we ensure the realization of these eminent goals and make sure that the content of these programmes will not remain merely statements and manifestos. The Finnish Architectural review turned to two leading political figures in Finland, Paavo Lipponen, Speaker of the Finnish Parliament, and Prime Minister Matti Vanhanen for their views on the significance and future of the current programme on architectural policy.

1 *In late 1998, the Council of State officially approved a government programme on architectural policy. The programme has attracted considerable international attention and has been the model for similar programmes in many other countries. How do you evaluate the role and significance of this programme in developing and constructing Finnish society?*

2 *The programme on architectural policy underlines, among other features, the care of the cultural heritage, and the quality and cultural value of planning, design and development. How could architectural standards and the cultural aspect be safeguarded in improved ways in building and development?*

3 *In what terms do you see the significance of good architecture for all Finns and for our country in the international context? How could the role and presence of high-standard architecture be augmented in our environment?*

4 *What does architecture mean to you personally?*

Harri Hautajärvi

Paavo Lipponen, Speaker of Parliament:

1 *Finnish architecture has been widely known and recognized abroad since the early 1900s, and its high standard has helped reinforce Finland's reputation as a modern nation investing in education, culture and the welfare of its citizens. This is a significant resource and basic capital in the present situation where information, innovation and skills are becoming the main elements of guaranteeing welfare and the economy.*

The Council of State's programme for architectural policy noted measures for developing and maintaining a sound built environment, summarizing them in twenty-four specific forms of action mostly concerning the public sectors. One of the

main goals of the programme is to promote understanding of the importance of a high-standard built environment among Finnish decision-makers and the business community.

The programme has three core tendencies: to increase participation and knowledge, to generate commitment ensuring the quality of the environment, and to strengthen the role of expertise and expert bodies.

The quality of the built environment is reflected in many ways. Half of our national wealth consists of buildings and structure, and the building sector accounts for 40% of all annual energy consumption. This fact lends emphasis to the whole building and development sector, underlining the importance of sustainable quality. Our constitutional laws guarantee the right to a healthy environment, the opportunity to influence decisions and responsibility for the environment and the cultural heritage. Work related to the programme for architectural policy at the state, regional and municipal levels is one means of leading these objectives to concrete realization. Producing a high-standard living environment in Finland is also a calling card and competitive advantage in the international market.

2 *At the level of construction and development, the requirements of quality placed upon the state in the programme have been fulfilled quite well. In the area of regulations and statutes, however, there are still many obstacles running across different sectors. Worth mentioning here are the first regional programmes of architectural policy, which were drawn up for Jyväskylä, Oulu and the province of East Finland. It is also gratifying to note the recent stage in which many municipal programmes of this kind have come under preparation. The cities of Helsinki, Vantaa, Kuopio and Turku, among others, have begun work on their own programmes of architectural policy.*

Unfortunately, quality consciousness has not yet become a general guiding principle in building and development. We still tend opt for the cheapest offer, with reference to considerations such as EU acquisition regulations. This concerns the whole of building and development at the levels of planning and realization alike.

An important guarantee of architectural quality in Finland is the 130-year-old tradition of open architectural competitions. The programme for architectural policy also points to increasing architectural competitions aiming at high standards. Efforts are still needed, however, to extend the practice of competitions to cover the whole country, particularly to small and middle-sized municipalities.

Finland needs active architectural policy if it wants to be seen as a leading country in architecture also in the future. It would be of prime importance to assemble for the implementation of architectural policy sufficient economic and political resources and to regard the further development of this policy as a permanent aspect of our administrative culture. A good example in this respect is Holland, where architecture has been promoted with focus through the joint efforts of several government ministries, with clearly evident results. The Dutch regard as important the support and guidance of enlightened clients, in the public and private sectors alike. The cultural perspective is underscored in all areas of building and development.

Perhaps the most prominent projects fostered by the architectural policy programme have been the preparation of a national architectural heritage programme and the official documents for its implementation, and the ARMI house scheme, a joint project of national organizations of architecture, the building industry and design to create an information centre of architecture and design. Visibility is needed both in Finland and internationally. We are obliged to do so by a great tradition in these areas.

3 *Finland's reputation as a modern nation of skills has spread rapidly. The planning and design sector are aware that we have this kind of expertise and we now need broader support to ensure the utilization of these skills. We have by no means made full use of the importance of architecture and design for Finland's international cultural position.*

Among other factors in society, increasing education has raised the awareness of people regarding their environment. The risen standard of living, in turn, has raised the quality of building and development. Despite this, very little room has been left for architecture, the non-material potential of building. Defending and demonstrating these values has largely been left to the architects themselves and at their own cost. The situation is made more difficult by the fact that development has increasingly passed from the users of houses and buildings to real-estate investors, for whom the value of a building lies in its monetary yield.

There are new challenges in developing the whole building sector. In the future, services in addition to building will include upkeep, maintenance and repairs. The financing and ownership of real estate will taken up by specialized, partly international enterprises, the services of which will also be used by the public sector.

The current rapid process of change calls for new, flexible procedures and new types of crea-

Phila Meskanen

Captions:

“Understanding architecture is part of civic skills,” says Finland’s national architectural policy. Finland is even internationally renowned as one of the most active developer of projects for architectural upbringing and education. The photographs are from the hut building camp of the Architecture School for Children and Youth Arkki.

The Finnish Government’s Architectural Policy Programme can be found in English, Swedish, German and French at: www.taiteenkeskustoimikunta.fi > National Art Councils > National Council for Architecture

tive clients and developers. It is important for both citizens and the Finnish state to retain the cultural perspective in building and development and the prominent role of architecture in the present market-oriented production model.

Education and research should lend support to change from the basic level onwards. Architectural education and the issues of developing the built environment should be given a role commensurate to their cultural and economic importance in our learning environments. Moreover, advanced training, research and development in the field should be supported to a greater deal than at present. The development and funding of research in architecture have been impeded by the position of this field in between technology and art.

Support for the above processes of change and measures to reinforce architectural policy imply both a civilizing mission and attention to economic competitiveness.

4 Architecture and urban culture are among my important hobbies. I am particularly interested in Art Nouveau and the turn of the 19th and 20th centuries, as well as Baroque architecture. Traveling around the country, I take time to observe the environment, different buildings and communities.

Paavo Lipponen

Prime Minister Matti Vanhanen:

1 The main mission of the programme for architectural policy is:

- to ensure the development of the built environment to be balanced, of high aesthetic and social quality and to take into account the needs of all citizens
- to support the development of the built environment in the spirit of the constitution and Finland’s Building Act to preserve and foster cultural aspects and respect for expertise in all building activities and related decision-making.

The architectural policy programme notes that the built environment accounts for over half of our national wealth, i.e. 57%. It also observes as its objective to promote “care for our architectural heritage, the maintenance and enhancement of the value of our building stock, new development of high architectural quality and the improvement of the international competitiveness of our building industry”.

The preparation of Finland’s new land-use and building legislation and the programme for

architectural policy were simultaneous processes. Underlying them is the actively maintained goal of supporting Finland’s continued development as a modern, secure society where transparent governance encounters civic activity and where education and innovation are given due recognition. In the 1990s, I sat on the committees that prepared the new land use and building acts, and the latter finally succeeded in its work. Legislation, however, provides only the technical framework for planning our environment. The work to be carried out through the programme for architectural policy can help provide high quality for the actual content.

2 The Art Nouveau Now exhibition has recently been opened at the National Museum of Finland, where I had the opportunity to attend the opening. This exhibition shows how the results of good design and workmanship are still being presented a century later all over Europe. That period could teach us a few lessons.

This heritage of high-standard architecture, however, runs the risk of being weakened if or when building and development are allowed to limit themselves solely to business-oriented and technological activities. Cultural continuity is a major element of sustainable development.

Short-term economic thinking may easily ignore the fact that a limited cultural perspective, or its absence, in building may give outsiders a poor image of our know-how in general.

Developers are responsible for architectural quality in terms of how strict parameters they lay down. But we must remember that planners also bear responsibility. I have been involved in the development of some twenty rental housing projects for young people, and basing on that experience, I know that town and local plans can be highly restrictive, alongside the limits for pricing. Plans do not leave sufficient leeway for the building design stage.

We are now shocked by how much old architecture was torn down in the 1960s and 1970s. At present, decision-makers in Helsinki have to consider their attitude to the historic Malmi airport area, which has become an almost unique site internationally. There are always good arguments for tearing down the old to make room for things that are new and more efficient. This is at issue at Malmi. The protection of old architecture always calls for an appreciation of culture – and that appreciation either exists or it doesn’t.

3 Architecture is a widely respected art form internationally, and its achievements also have extensive

impact on the reputation of cities and states.

In view of our own welfare and standard of living, we as a nation cannot afford a poorer standard of building than past generations. This is also a question of our competitiveness and international visibility. Quality, however, should not be restricted to technological and economic aspects. Functional, social and aesthetic quality are just as important for the individual and the community.

The functioning of our immediate environment is of prime importance particularly for the development of children and young people. The environment must feel familiar and safe. For children and young people it must be a comfortable place of safety and security. It must become familiar. Photocopiers cannot be the means of planning to achieve this. Each street corner and city block must be a unique place to be recognized and of which we can be proud.

In present-day Finland, however, there are far too many processes of acquisition and purchase based on crude pricing considerations, where objectives of quality have already been sidestepped or minimized in the requests for orders. This problem concerns both planning and new development, but also to a great degree the upkeep and repairs of existing building stock.

Community planners have long talked about the coherence of community structure. The problem here has been that this concept has never been properly defined or it has been solved by estimating community structure from above, by looking at a map and measuring density. A more correct approach would be to view coherence from the perspective of people’s lives on a daily and weekly basis. In this sense, a coherent community is one where people could obtain everything they need for the week within a radius of a few kilometres. This would also be an argument for planning seeking decentralization within metropolitan areas. We still have opportunities for this in Finland.

4 For many years, architecture has been one of my dearest pastimes, as shown by my bookshelf. I firmly believe in what I said above – that the immediate environment of people, where they spend their time, influences their development. The environment provides impulses and makes people think. It also influences behaviour. Harmony is a worthy goal in life, where the pace of things has become hurried in many professions and occupations. The built environment provides a permanent framework either inspiring people to harmony or sinking them into boredom.

Matti Vanhanen